
Οι θέσεις του Συνδέσμου για την άμβλωση

της Αλίκης Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου

1. Το παραπάνω ωραίο άρθρο της καθηγήτριας κυρίας Ελισα. Μπέσιλα-Μακρίδη, δίνει κατά τρόπο σαφή, συστηματικό και αντικειμενικό αφενός τη γενική εικόνα της νομοθετικής ρύθμισης του θέματος των άμβλώσεων, αφετέρου την επιχειρηματολογία που προβάλλεται διεθνώς υπέρ ή κατά της ελευθερίας των άμβλώσεων.

Θα ήθελα να προσθέσω λίγα λόγια, επισημαίνοντας τις σαφείς θέσεις του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας πάνω στο θέμα (θέσεις που είχα υποστηρίξει και ως μέλος της προπαρασκευαστικής επιτροπής του Ν. 1609/1986).-

Ο Σύνδεσμός μας έχει αγωνισθεί υπέρ της αποποινικοποίησης των άμβλώσεων (δηλαδή του συστήματος των προθεσμιών, όπως αποκαλείται στο άρθρο της καθηγ. Ε. Μπέσιλα), όχι μόνο γιατί πιστεύει στην προτεραιότητα του δικαιώματος της γυναίκας στην ελεύθερη απόφαση για τη χρήση της αναπαραγωγικής λειτουργίας της — που εμπεριέχεται στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς της — αλλά και για τους εξής πρόσθετους λόγους που αφορούν τη γυναίκα, το παιδί και το κοινωνικό σύνολο.

2. Η ποινικοποίηση της άμβλωσης έχει αποδειχθεί **αλυσίτηλης**. Οι πάντες —δηλαδή τόσο εκείνοι που τάσσονται υπέρ της ελευθερίας της άμβλωσης όσο και οι αντιφρονούντες— παραδέχονταν, τουλάχιστον στην Ελλάδα, ότι υπό καθεστώς ποινικοποίησης στη χώρα μας γίνονταν ετησίως 300.000 περίπου άμβλώσεις. **Άρα η απειλή ποινής ήταν αναποτελεσματική για την ανάσχεσή τους.**

Ωστόσο η ποινικοποίηση δημιουργούσε **σοβαρές προσβολές της υγείας πολλών γυναικών**, ιδίως οικονομικά αδύνατων, που προέβαιναν κρυφά σε άμβλώσεις όχι σπάνια «κομπογιαννίτικες». Η στειρότητα ήταν συχνό επακόλουθο **τέτοιων** άμβλώσεων. Επί πλέον, η απαγόρευση δημιουργούσε ιατρικές απαιτήσεις υψηλότερης αμοιβής για την εκτέλεση πράξης που δημιουργούσε πιθανές ποινικές συνέπειες, με αποτέλεσμα **άνισες δυνατότητες** ανταπόκρισης σ' αυτές τις απαιτήσεις ανάμεσα σε εύπορες και φτωχές έγκυες. Έτσι τόσο **το δικαίωμα της γυναίκας στην υγεία** (κοινωνικό δικαίωμα διεθνώς αναγνωρισμένο) όσο και η **ισότητα**, βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, έπασχαν από την ποινικοποίηση της άμβλωσης.

3. Αλλά το σύστημα αυτό της ποινικοποίησης παραβλέπει βασικές επιβλαβείς επιπτώσεις στη ζωή και εξέλιξη του μελλονθέντη που θα έρθει στον κόσμο ανεπιθύμητο, όχι σπάνια δε θα ζηήσει υπό συνθήκες οικονομικής ανέχειας, έλλειψης στοργής και επιμέλειας ή καθαυτό εγκατάλειψης.

Κατά την προσωπική μου άποψη αποτελεί διαστρέβλωση διανοητική, ξένη προς κάθε κοινωνική πραγματικότητα, το να δίνεται προτεραιότητα στην προστασία ενός εμβρύου —**μελλοντικού** όντος— και όχι στη δυστυχία των **εγκαταλειμμένων και άστεγων παιδιών**

που υπάρχουν στον κόσμο σήμερα άνω των 100.000.000 και πολύ **περισσότερων κακοποιημένων, πεινασμένων, κοινωνικά παραστρατημένων** που ζουν μέσα στην οικογένεια, η οποία ωστόσο αδυνατεί ή δεν επιθυμεί να τα διαθρέψει και αναθρέψει.

Δεν καταλαβαίνω πως είναι δυνατόν να αγνοούμε τη δυστυχία —πολλές φορές συνδυασμένη με σεξουαλική ή άλλη, κάθε φύσης, εκμετάλλευση από τους ενήλικους— των παιδιών αυτών και να θρηνούμε για τα έμβρυα που αν γίνουν άνθρωποι θα έχουν τέτοια τύχη.

Βέβαια υπάρχει και άλλο μέσο αποφυγής της γέννησης ανεπιθύμητων παιδιών: τα αντισυλληπτικά μέσα. Αλλά συνήθως οι εχθροί της άμβλωσης είναι εχθροί και της αντισύλληψης. Εκτός αυτού, σπάνια οι εξαθλιωμένοι πληθυσμοί είναι ενήμεροι ή και επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τα αντισυλληπτικά μέσα.

Αυτά τα κοινωνικά φαινόμενα παιδικής δυστυχίας, πολύ γνωστά πλέον από τις έρευνες της UNICEF, της FAO και άλλων διεθνών οργανισμών, αποσιωπώνται από τους κοπτόμενους για τη «ζωή» των ανεπιθύμητων εμβρύων.

Αγνοούνται ακόμα και οι ολέθριες επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο από τις καταστάσεις αυτές, που προσφέρουν τις κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος κατά των παιδιών ή —τουλάχιστο— για το παραστράτημα των ίδιων των παιδιών.

Έτσι το μέγιστο μέρος των ανεπιθύμητων παιδιών θα στερηθεί των πλείστων κοινωνικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων του παιδιού, που το Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα και ιδίως η πρόσφατη Διεθνής Σύμβαση Προστασίας του Παιδιού καθιέρωσαν.

4. Όλοι αυτοί οι κίνδυνοι **πρόσθετων παραβάσεων θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων της γυναίκας και του παιδιού**, αλλά και το κοινωνικό συμφέρον επιβάλλεται να ληφθούν υπ' όψη στην απόφαση για την ποινικοποίηση ή απελευθέρωση των άμβλώσεων.

Για μένα είναι προφανώς εύλογη η επιλογή της δεύτερης. Δυστυχώς, όμως, ζούμε μία εποχή ανόδου του «φονταμενταλισμού», που απέβη σοβαρός εχθρός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γενικά και ειδικά των δικαιωμάτων της γυναίκας. Αυτή η εξτρεμιστική επίκληση δήθεν θρησκευτικών αρχών, που επιβάλλει στις γυναίκες των ισλαμικών χωρών να οπισθοδρομούν τραγικά, δεν είναι μουσουλμανική αποκλειστικότητα. Το ίδιο πνεύμα, ουσιαστικά, εμπνέει και τη στροφή στο θέμα των άμβλώσεων που κινεί τις πολωνικές και γερμανικές αρχές και αρκετές αδιαφώνιστες μάζες των ΗΠΑ.

Η συνειδητή και ενιαία αντίδραση όλων σ' αυτό είναι καθήκον μας.